

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: M. T.,
bytem X
zastoupený JUDr. Jaromírem Josefem,
advokátem se sídlem Velkomoravská 378/1, 695 01 Hodonín

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí ze dne X, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, JUDr. Jaromíra Josefa, advokáta se sídlem Velkomoravská 378/1, 695 01 Hodonín.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále

též „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2023, č. j. X (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým žalovaná pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“) zamítla žádost žalobce o přiznání starobního důchodu.

II. Napadené rozhodnutí

2. Napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla o zamítnutí námitek žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí.
3. Žalobce v námitkách uvedl, že mu byly započítány směny v důlním provozu v dole 1. máje v Dubňanech až od 22. 6. 1982, přestože v letech 1981 – 1982 absolvoval praktickou výuku pod vedením instruktorů pro důlní činnost. Toto doložil vyplněným Prohlášením o dobách zaměstnání. Jeho kolega přitom absolvoval stejné učiliště a směny do 18 let věku započteny má. Proto žalobce žádal, aby mu byl snížen důchodový věk pro nárok na starobní důchod.
4. Žalovaná v napadeném rozhodnutí shrnula doby, kdy žalobce pracoval v podzemí v hlubinných dolech, a dospěla k závěru, že odpracoval v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí celkem 2415 směn. Nezískal tedy alespoň potřebných 3300 směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech. Žalobci lze započíst odfárané směny až od jeho 18. narozenin tak, jak potvrdil na evidenčním listu důchodového zabezpečení jeho tehdejší zaměstnavatel – Jihomoravské lignitové doly st. p. Hodonín. Podle žalované žalobce nijak nedoložil tvrzení, že v rámci praktické výuky v letech 1981 až 1982 fáral pod vedením instruktorů.
5. Žalovaná na základě uvedeného konstatovala, že námitkám žalobce nebylo možno vyhovět. Proto byly námitky žalobce zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

III. Žaloba

6. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky, ve kterých uvedl, že k 31. 12. 1992 pracoval v kategorii I.AA po dobu 11 let a toto zaměstnání trvalo i ke dni 31. 12. 1992. Z jemu neznámých důvodů v evidenčním listu důchodového pojištění není uvedena doba odfáraných směn a roků v době, kdy byl v učení. Pro odstranění tohoto nedostatku předložil čestné prohlášení dvou spolupracovníků a jednoho instruktora pro praktickou výuku v důlním provozu. Dále také uvedl, že ve stejném období na stejném učilišti studoval s panem Zemánkem, kterému byl důchod přiznán.
7. Žalobce dále namítl, že se žalovaný nevypořádal s prohlášeními, které k námitkám přiložil a kterými prokázal, že v době učení prováděl práce na vybraných pracovištích v dole. Práce, kterou žalobce vykonával v době učení na Hornickém učilišti Jihomoravských lignitových dolů st. podnik v letech 1979 až 1982, měla být při výpočtu důchodu zohledněna. Do I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech patřil také žák středního odborného učiliště hornického, provádějící veškeré práce podle učební plánu v období odborného rozvoje na vybraných pracovištích v dole.
8. K žalobě pak žalobce předložil čestná prohlášení instruktorů pro praktickou výuku v důlním provozu, kteří potvrzují to, že žalobce pracoval v době učení v dolech.

9. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření shrnula dosavadní průběh řízení a relevantní právní úpravu vztahující se k nároku na snížení důchodového věku.
11. Dále žalovaná uvedla, že při svém rozhodování vycházela z evidenčních listů důchodového pojištění žalobce, které byly vydané podnikem Jihomoravské lignitové doly st. p., důl Mír Mikulčice a z potvrzení vydaného firmou UVR Mníšek p/B a.s. – Lignit Hodonín. Na základě toho dospěla k závěru, že žalobce získal 2415 směn v zaměstnání v hlubinném hornictví. Žalovaná proto uzavřela, že žalobce nesplnil podmínky pro snížení důchodového věku pro nárok na starobní důchod, neboť neodpracoval v zaměstnání v hlubinném hornictví celkem alespoň 3300 směn.
12. Nakonec žalovaná konstatovala, že vycházela výhradně z evidenčních materiálů, které měla k dispozici. Zároveň ale neprovedla k doplnění dokazování výslech svědků, ani neprovedla další šetření k objasnění rozhodných skutečností. Žalovaná proto ponechala rozhodnutí ve věci na úvaze soudu.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.)), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
15. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
16. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
17. Předmětem podané žaloby je otázka, zda měla žalovaná zohlednit období před datem 22. 6. 1982, kdy žalobce podle svých tvrzení absolvoval praktickou výuku, která probíhala v důlním provozu. Žalovaná ve svém rozhodnutí vycházela pouze z evidenčních listů důchodového pojištění. Nevzala však v potaz tvrzení žalobce, které doložil evidenčními listy důchodového pojištění svých spolužáků z učebního oboru, čestným prohlášením spolužáka z učebního oboru a čestným prohlášením instruktora pro důlní výuku.
18. Z ustanovení § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), plyne, že základním důkazním prostředkem k prokázání doby pojištění (resp. doby zaměstnání v režimu důchodového zabezpečení) je evidenční list. V evidenčním listu žalobce z období let 1981 – 1982 je však podle jeho tvrzení chyba, neboť v něm nejsou uvedeny směny v důlním provozu, které žalobce odpracoval

v rámci praktické výuky pod vedením instruktorů pro důlní činnost. Žalobce tedy již v průběhu správního řízení předložil čestná prohlášení svědků, kteří potvrdili, že žalobce ve sporném období vykonával směny v důlním provozu.

19. Soudní rozhodovací praxe je ustálena v názoru, že zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení obsahuje pouze částečnou úpravu dokazování, přičemž z něho nelze dovodit, že by doby zaměstnání, resp. účast na důchodovém pojištění, bylo možné prokázat pouze evidenčním listem důchodového pojištění, který představuje toliko pravidelný důkazní prostředek, nikoliv však výlučný. Při neexistenci evidenčních listů důchodového zabezpečení či nesrovnalostech v evidenčních listech lze tvrzení pojištěnce o dobách zaměstnání, resp. účasti na důchodovém zabezpečení, prokazovat jakýmkoliv důkazními prostředky upravenými obecným procesním řádem, jímž je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, podle jehož § 51 odst. 1 může za důkaz sloužit jakýkoliv prostředek, jímž lze zjistit stav věci (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 6 Ads 24/2008-163 a ze dne 29. 8. 2007, č. j. 3 Ads 89/2006-65). V této souvislosti se jako specifický důkazní prostředek nabízí čestné prohlášení pojištěnce a svědků, jimiž je dle § 85 odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení přípustné prokázat účast na důchodovém pojištění. Dále je možné užít i obecný důkazní prostředek ve formě svědecké výpovědi.
20. Pokud tedy žalobce již v průběhu správního řízení tvrdil, že v průběhu praktické výuky na učilišti absolvoval směny v důlním provozu, které mu měly být zahrnuty do evidenčního listu důchodového pojištění, měla se žalovaná tímto tvrzením a s ním souvisejícími předloženými čestnými prohlášeními svědků zabývat.
21. Ve správním řízení navržený svědci, tedy spolužák z učebního oboru a instruktor pro důlní výuku, by svými výpověďmi mohli potvrdit, zda žalobce absolvoval směny v důlním provozu již v letech 1981 – 1982, tedy před 18. rokem jeho věku. Nelze totiž *a priori* vyloučit, že s ohledem na obsah výpovědi těchto svědků bude možné učinit závěr, že žalobce splnil podmínky pro snížení důchodového věku pro nárok na starobní důchod, tj. že odpracoval potřebný počet směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí. Oproti závěrům žalované tedy žalobce doložil své tvrzení, že v letech 1981 – 1982 fáral pod vedením instruktorů, a to zejména předložením čestných prohlášení svého spolužáka a instruktora. Bylo pak na žalované, aby tento důkaz provedla, popř. ke zjištění podrobnějších informací provedla svědecké výpovědi těchto osob.
22. Žalobce tedy již v průběhu správního řízení označil nesrovnalosti v evidenčním listu důchodového pojištění a k prokázání svých tvrzení označil dva relevantní svědky. Žalovaná však v napadeném rozhodnutí shrnula, že žalobce svá tvrzení o nesrovnalostech v evidenčním listu nijak nedoložil a výslech svědků neprovedla. Žalovaná tím, že výslech svědků neprovedla, porušila svoji povinnost postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 odst. 1 správního řádu). Skutkový stav tedy musí být v zásadním rozsahu doplněn provedením výslechu svědků, přičemž rozsah dokazování překračuje možnosti doplnění dokazování v soudním řízení, neboť jeho provedením by soud nahrazoval činnost žalované. Žalovaná v dalším řízení rovněž provede dokazování i na podkladě čestných prohlášení instruktorů pro praktickou výuku v důlním provozu, která žalobce předložil v rámci soudního řízení.

VI. Závěr a náklady řízení

23. Napadené rozhodnutí proto bylo dle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušeno pro vady řízení
a věc vrácena žalované k dalšímu řízení dle ustanovení § 78 odst. 4 s.ř.s. (výrok I.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu vyplývajícím z odůvodnění rozhodnutí (ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.), tj. provede a následně zhodnotí výsledky svědků, kteří v řízení předložili čestná prohlášení.
24. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná byla ve věci neúspěšná, protože nemá na náhradu nákladů řízení právo. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, jemuž vznikly náklady v souvislosti s právním zastoupením advokátem.
25. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024 platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v oblasti důchodového pojištění ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce požadoval nahradit náklady řízení ve věci za 2 úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), a sepsání žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy náleží na odměně za právní zastupování žalobce částka 2 600 Kč. Jelikož zástupce žalobce je plátcem DPH, je třeba přičíst částku připadající na tuto daň (21 %). Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 3 146 Kč, která bude zástupci žalobce uhrazena žalovaným za podmínek uvedených ve výroku II. tohoto rozsudku.
26. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 31. července 2025

JUDr. Petr Polách v.r.
samosoudce